

Nr. 9267 / 11.05.2015

Nr. 26 / 11.05.2015

Nr. C309 / 11.05.2015

PROTOCOL

Cu privire la predarea disciplinei *religie (cultul romano-catolic de limbă română, romano-catolic de limbă maghiară și greco-catolic)*, în învățământul preuniversitar de stat, și cu privire la organizarea învățământului teologic catolic

Încheiat între:

1. **MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE (MECȘ)**, cu sediul în București, str. G-ral Berthelot, nr. 28-30, sector 1, reprezentat prin **Domnul Sorin Mihai CÎMPEANU, Ministrul Educației și Cercetării Științifice**
2. **CONFERINȚA EPISCOPIILOR DIN ROMÂNIA**, cu sediul în București, str. Diligenței, nr. 24, Sector 3, reprezentată prin **IPS Ioan ROBU, Arhiepiscop Mitropolit de București, Președinte**
și
3. **SECRETARIATUL DE STAT PENTRU CULTE**, cu sediul în București, str. Nicolae Filipescu, nr. 40, sector 2, reprezentat prin **Domnul Victor OPASCHI, Secretar de Stat**

PREAMBUL:

- Având în vedere tradiția îndelungată a învățământului catolic din România, rolul deosebit pe care Biserica Catolică, de ambele rituri, de limbă română și maghiară, l-a avut secole de-a rândul în ceea ce privește educația copiilor și a tinerilor, prin înființarea și susținerea a numeroase școli și licee catolice de renume și prin participarea la inițierea învățământului universitar românesc, demonstrând prin aceasta coresponsabilitate și conlucrare pentru progresul societății românești;
- ținând seama de prevederile constituționale referitoare la autonomia cultelor din Constituția României (republicată), de prevederile Legii nr. 489/2006, prin care se recunoaște cultelor dreptul de a se conduce după statute și coduri proprii, precum și de legislația privitoare la autonomia universitară (art.118 și art. 123 din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare);
- cunoscând faptul că educația religioasă realizată în școală promovează în mod explicit dezvoltarea spirituală, morală și culturală a copiilor și a tinerilor, pregătindu-i pentru responsabilități și exigențe ale vieții de adult, potrivit valorilor creștine;
- luând în considerare faptul că o parte din absolvenții instituțiilor de învățământ teologic catolic, de limbă română și maghiară, sunt angajați de Biserica Catolică și că, prin urmare, aceștia trebuie să îndeplinească exigențele ei, ca formare umană, intelectuală și moral-spirituală;
- apreciind faptul că, după 1989, pe baza legislației în domeniu, ora de religie și școlile teologice catolice și-au reluat locul în sistemul de învățământ public din România;

- având în vedere faptul că, potrivit învățaturii evanghelice și doctrinei canonice, episcopul, în dieceza/eparhia sa, este responsabil cu educația în rândul populației catolice (cf. *Codului de Drept Canonic*, can. 804, alin. 1) și are datoria de a exercita slujirea de învățător al credinței;
  - întrucât, la inițiativa *Bisericii Catolice*, s-au înființat numeroase instituții de învățământ preuniversitar și universitar, atât cu predare în limba română cât și în limba maghiară;
  - observând necesitatea actualizării și completării *Protocolului* nr. 9484/1993 precum și a celorlalte Protocoale în vigoare, prin includerea experienței dobândite și a noilor prevederi legale, dar și spre a le conferi calitatea de instrumente eficiente pentru o formare necesară atât *Bisericii Catolice*, cât și societății,
- se încheie prezentul **Protocol**.

CADRUL LEGAL:

1. *Constitutia României*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 767 din 31 octombrie 2003;
2. *Legea educației naționale nr. 1/2011*, cu modificările și completările ulterioare;
3. *Legea nr. 489/2006, privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor*, republicată;
4. *OMEN 4619/22.9.2014, pentru aprobarea Metodologiei-cadru de organizare și funcționare a Consiliului de administrație din unitățile de învățământ preuniversitar*;
5. *Legea 53/2003 - Codul Muncii*, republicată, cu modificări și completări;
6. *Codul de Drept Canonic al Bisericii Romano-Catolice (Codex Iuris Canonici, Vatican 1983) și Codul Bisericilor Orientale (Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium, Vatican, 1990)*, recunoscute prin H.G. 1218/2008, publicat în Monitorul Oficial nr. 798/2008;
7. *Hotărârea Guvernului nr. 26/2015, privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației și Cercetării Științifice*;
8. *Hotărârea Guvernului nr.44/2013 privind organizarea și funcționarea Secretariatului de Stat pentru Culte*, cu modificările și completările ulterioare.

CAPITOLUL I: PREDAREA DISCIPLINEI RELIGIE (CULTUL ROMANO-CATOLIC DE LIMBĂ ROMÂNĂ, ROMANO-CATOLIC DE LIMBĂ MAGHIARĂ ȘI GRECO-CATOLIC), ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR DE STAT

Art. 1 Unitățile de învățământ preuniversitar au obligația legală de a asigura respectarea convingerilor și a valorilor religioase.

Art. 2 Programele școlare pentru disciplina religie, cultul catolic, de ambele rituri, în limba română sau limba maghiară, se elaborează de către Ministerul Educației și Cercetării Științifice, în colaborare cu comisia pentru învățământ din cadrul Bisericii Catolice și cu Secretariatul de Stat pentru Culte și sunt aprobate conform legii.

Art. 3 Manualele de religie, cultul catolic, de limba română sau maghiară, sunt avizate de Conferința Episcopilor din România/Sinodul Bisericii Române Unite și sunt aprobate conform legii.

Art. 4 (1) Încadrarea personalului didactic pe catedre de religie, cultul catolic, în unități de învățământ preuniversitar se face cu avizul scris al episcopului diecezan.

(2) Refuzul acordării avizului de către episcopul diecezan se comunică în scris solicitantului, cu o motivare temeinică.

(3) Retragera avizului scris de către episcopul diecezan se face pentru abateri grave de la doctrina sau morala cultului catolic.

(4) Retragera motivată a avizului de către episcopul diecezan se comunică în scris atât cadrului didactic cât și unității de învățământ preuniversitar unde acesta este încadrat, ducând la încetarea de drept a contractului individual de muncă, conform *Legii nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor și Codului muncii* (art 60-61). Angajatorul are obligația ca în termenul legal să emită decizia de încetare a contractului individual de muncă.

Art. 5 În vederea perfecționării actului educațional și pentru o implementare eficientă a cooperării în domeniul învățământului religios și teologic catolic preuniversitar, Ministerul Educației și Cercetării Științifice/Inspectoratele Școlare Județene/Inspectoratul Școlar al Municipiului București, pe de o parte, și Diecezele/Eparhiile catolice, pe de altă parte, își vor comunica reciproc, ori de câte ori este nevoie, rapoarte de evaluare proprie asupra aspectelor reglementate, de prezentul protocol, cu propuneri de îmbunătățire a învățământului religios și teologic catolic preuniversitar.

Art. 6 Episcopul diecezan, în cadrul instituțional propriu, numește prin decret episcopal o persoană competentă, cu pregătire corespunzătoare, ca inspector diecezan pentru școli. Acesta va colabora cu inspectorul de religie din Inspectoratul Școlar Județean/Inspectoratul Școlar al Municipiului București (ISJ/ISMB) în toate problemele legate de predarea religiei catolice în școală.

Art. 7 La acțiunile de inspecție școlară, care vizează activități din domeniul reglementat de prezentul protocol, pot participa și reprezentanții Bisericii Catolice, cu statut de invitat.

CAPITOLUL II: ORGANIZAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI TEOLOGIC CATOLIC (CULTUL GRECO-CATOLIC ȘI ROMANO-CATOLIC, DE LIMBĂ ROMÂNĂ ȘI MAGHIARĂ), LA NIVEL PREUNIVERSITAR ȘI UNIVERSITAR

A. ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR TEOLOGIC CATOLIC

Art. 8 Învățământul preuniversitar teologic catolic face parte din învățământul liceal, filiera vocațională.

Art. 9 Unitățile de învățământ preuniversitar teologic catolic se înființează la solicitarea cultului catolic, cu respectarea procedurilor legale.

Art. 10 Unitățile de învățământ preuniversitar teologic catolic pot funcționa fie ca unități de sine stătătoare, fie ca părți componente ale unor unități de învățământ mai mari, cu mai multe niveluri, filiere, profiluri și specializări.

Art. 11 Proiectul planului de școlarizare pentru unitățile de învățământ preuniversitar teologic catolic se elaborează, anual, de către unitatea de învățământ, conform legii, după consultarea prealabilă a autorității bisericești competente (episcopul diecezan sau, după caz, reprezentantul congregației / asociației catolice) și se aprobă conform legislației în vigoare.

Art. 12 Planurile- cadru și programele pentru învățământul preuniversitar teologic se elaborează de către Ministerul Educației și Cercetării Științifice, în colaborare cu comisia pentru învățământ din cadrul Bisericii Catolice.

Art. 13 Programul liturgic din zilele de sărbătoare (conform calendarului catolic/greco-catolic), precum și cel din ziua patronului spiritual al unității de învățământ face parte din pregătirea moral-spirituală a elevilor.

Art. 14 (a) Încadrarea personalului didactic din unitățile de învățământ preuniversitar teologic catolic se realizează potrivit reglementărilor legale, cu avizul scris al autorității bisericești competente (episcopul diecezan sau, după caz, reprezentantul congregației / asociației catolice).

(b) Ocuparea funcțiilor de conducere din unitățile de învățământ preuniversitar catolic se face în acord cu prevederile legale, cu avizul prealabil, acordat în scris, al autorității bisericești competente.

(c) În unitățile de învățământ teologic preuniversitar catolic, poate exista un cadru didactic, de regulă, preot, care îndeplinește funcția de *îndrumător spiritual*.

Art. 15 Structura examenului de certificare a competențelor profesionale pentru absolvenții învățământului teologic (indiferent de specializare) se stabilește prin ordin al Ministrului Educației și Cercetării Științifice, după consultarea, în prealabil, a autorității bisericești competente.

Art. 16 Biserica și instituțiile ei (congregatii, asociații etc) își păstrează dreptul de proprietate asupra tuturor bunurilor mobile și imobile, care sunt destinate procesului de învățământ și sunt proprietatea acestora.

Art. 17 Regulamentele de organizare și funcționare ale unităților de învățământ catolic vor avea avizul episcopului diecezan sau al autorității bisericești competente.

B. ÎNVĂȚĂMÂNTUL UNIVERSITAR TEOLOGIC CATOLIC

Art. 18 Din rațiuni de ordin social-misionar și pastoral-canonice, facultățile de teologie catolică și departamentele de teologie catolică (din cadrul altor facultăți cu domenii înrudite) se înființează, se restructurează în alte forme de învățământ superior, își restrâng activitatea sau intră în lichidare potrivit prevederilor legale în vigoare, la solicitarea autorității bisericești competente, cu aprobarea Ministerului Educației și Cercetării Științifice, a Senatului Universității și cu respectarea autonomiei universitare.

Art. 19 În cadrul instituțiilor catolice de învățământ universitar, se înființează și se organizează programe de studii în conformitate cu prevederile legale în vigoare, pe baza avizului scris al autorității bisericești competente. Programele de studii se organizează la nivel de licență, master și doctorat, cu respectarea autonomiei universitare.

Art. 20 (1) Cifra de școlarizare pentru anul I, specializarea Teologie Pastorală, se stabilește anual de către autoritatea bisericească și universitate, comunicându-se ulterior Ministerului Educației și Cercetării Științifice. Planul de școlarizare pentru celelalte specializări este stabilit, de comun acord, între autoritatea bisericească competentă și instituțiile de învățământ superior, în limita cifrei de școlarizare aprobată de MECȘ, cu respectarea capacității de școlarizare, stabilită conform legii.

(2) Admiterea în facultățile de teologie catolice și durata studiilor vor respecta reglementările din învățământul superior de stat, cu păstrarea specificului bisericesc, care presupune ca durata specializării *Teologie Pastorală*, pentru studii universitare de licență, să fie de patru ani.

(3) Conform normelor Dreptului canonic al Bisericii Romano-Catolice și Greco-Catolice, formarea integrală a viitorilor preoți presupune, pe lângă formarea intelectuală, realizată în facultăți de teologie, și o formare umană, spirituală și pastorală. Durata studiilor va respecta reglementarea învățământului de stat, cu păstrarea specificului bisericesc.

(4) Înscrierea la facultățile de teologie catolică, la specializarea teologie romano-catolică pastorală și teologie greco-catolică se face pe baza legislației în vigoare și cu avizul scris al autorității bisericești competente.

(5) Retragerea avizului scris al autorității bisericești competente se aplică studenților care se fac vinovați de abateri grave de la morala și doctrina cultului, după consultarea consiliului facultății de teologie. În aceste situații, exmatricularea studenților va fi pusă în aplicare de către conducerea universității/ institutului.

Art. 21 Ocuparea posturilor de conducere / a unui post didactic în cadrul facultăților de teologie catolică, de limbă română sau maghiară, se face cu avizul scris al autorității bisericești competente, cu respectarea cerințelor stabilite de MECȘ.

Art. 22 În cazul retragerii avizului scris al autorității bisericești competente, ca urmare a unor abateri doctrinare, liturgice, morale sau canonice, cadrul didactic respectiv pierde dreptul de a preda sau, după caz, de a ocupa o funcție de conducere într-o facultate de teologie catolică. Acest demers necesită consultarea Consiliului facultății/ a Comisiei etice a facultății.

Art. 23 În statele de funcții ale personalului didactic din facultățile sau departamentele de teologie catolică, pot fi prevăzute și posturi pentru preoți duhovnici / îndrumători spirituali /personal formativ în domeniul educației spirituale și psihologice, cu respectarea autonomiei universitare.

Art. 24 Biserica își păstrează dreptul de proprietate asupra tuturor bunurilor mobile și imobile care sunt destinate procesului de învățământ și sunt proprietatea Bisericii Catolice. Pentru folosirea acestora de către universități se încheie contract de folosință gratuită.

Art. 25 În virtutea principiului autonomiei universitare, instituțiile de învățământ universitar catolic, facultățile și departamentele de teologie catolică își întocmesc propriile regulamente, în baza *Cartei Universitare* și în conformitate cu *Regulamentul-cadru* întocmit de Conferința Episcopilor din România.

Art. 26 Programele analitice se stabilesc de către comisiile de specialitate (formate din profesori de la facultățile de teologie catolică, de limbă română sau maghiară) și se aprobă de Conferința Episcopilor din România. Planurile de învățământ și programele analitice se elaborează la nivelul departamentelor, se avizează de către consiliul facultății, după consultarea reprezentantului cultului catolic, și se aprobă de către Senatul universitar.

Art. 27 (a) Structura anului universitar este stabilită în conformitate cu prevederile legale ale Ministerului Educației și Cercetării Științifice.

(b) Participarea studenților la programul liturgic fixat de Biserică pentru facultățile de teologie este obligatorie, fiind parte esențială a formării lor profesionale.

(c) Studenții facultăților de teologie au obligația participării la stagiile de practică liturgică și misionară, prevăzute de autoritatea bisericească.

Art. 28 Admiterea la studiile universitare de masterat/doctorat pentru specializarea *Teologie Catolică* este organizată în conformitate cu legislația în vigoare și potrivit regulamentelor specifice stabilite de către Arhiepiscopie/Episcopie.

Art. 29 Recunoașterea și/sau echivalarea diplomelor de licență, masterat și doctorat în Teologie, obținute în străinătate, se face potrivit normelor din legislația privind învățământul superior, în vigoare. Diplomele absolvenților institutelor teologice de grad universitar, care și-au finalizat studiile înainte de includerea acestora în universitățile de stat sau înainte de anul 1991, sunt echivalente cu diplomele de licență și masterat în teologie.

DISPOZIȚII FINALE

Art. 30 (1) Orice litigiu privind prezentul *Protocol*, inclusiv referitor la interpretarea, executarea sau încetarea lui, se va soluționa pe cale amiabilă.

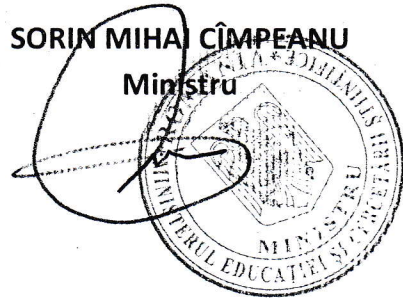
(2) Modificarea sau completarea prezentului *Protocol* poate fi făcută, cu acordul părților semnatare, prin act adițional, la inițiativa scrisă a oricărei părți și va produce efectele la data semnării lui de către reprezentanții părților.

(3) Prezentul *Protocol* intră în vigoare începând cu data semnării acestuia de către părți.

(4) Prezentul *Protocol* a fost redactat în 3 (trei) exemplare originale, câte unul pentru fiecare parte.

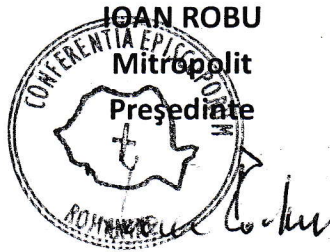
**MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE**

SORIN MIHAEL CÎMPEANU
Ministru

**CONFERINȚA
EPISCOPIILOR DIN
ROMÂNIA**

IOAN ROBU
Mitropolit
Președinte

**SECRETARIATUL DE
STAT PENTRU CULTE**

VICTOR OPASCHI
Secretar de Stat

